"GLOBAL HEALTH AND MODERN MEDICINE: INNOVATIONS AND PERSPECTIVES"
International Conference titled

Website:https://worldsiencepub.com/index.php/isngcs September edition,2026

YUZ-JAG' FLEGMONALARI

Mirzaraximov Umidjon Baxtiyorjon o'g'li
Central Asian Medical University, Ordinator
https://doi.org/10.5281/zenodo.22999852

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot ishida yuz-jag' sohasida uchraydigan flegmonalarning kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmi, asosiy klinik belgilari, diagnostikasi, davolash va profilaktika usullari yoritilgan. Shuningdek, kasallikning o'z vaqtida aniqlanmasligi natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan og'ir asoratlar haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: yuz-jag' sohasi, flegmona, odontogen infeksiya, yiringli yallig'lanish, shish, diagnostika, jarrohlik davolash, antibiotik terapiya.

Yuz-jag' flegmonalari yumshoq to'qimalarda rivojlanadigan, aniq chegaraga ega bo'lmagan o'tkir yiringli-yallig'lanish jarayonidir. Ushbu kasallik stomatologiya va yuz-jag' jarrohligida uchraydigan jiddiy patologik holatlardan biri hisoblanadi. Flegmonalar ko'pincha tishlar va ularning atrofidagi to'qimalarda paydo bo'lgan infeksiyaning tarqalishi natijasida rivojlanadi.

Yuz-jag' sohasining anatomik tuzilishi murakkab bo'lib, undagi hujayraviy bo'shliqlar, qon va limfa tomirlari infeksiyaning tez tarqalishiga sharoit yaratadi. Kasallikda og'riq, shish, tana haroratining ko'tarilishi, og'iz ochilishining cheklanishi va umumiy holsizlik kabi belgilar kuzatiladi. Flegmonani o'z vaqtida aniqlash va davolash og'ir asoratlarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Yuz-jag' flegmonalari yuz va jag' sohasidagi yumshoq to'qimalarda rivojlanadigan, aniq chegaraga ega bo'lmagan o'tkir yiringli-yallig'lanish jarayoni hisoblanadi. Ushbu kasallik stomatologiya va yuz-jag' jarrohligida uchraydigan og'ir patologik holatlardan biri bo'lib, qisqa vaqt ichida atrofdagi anatomik sohalarga tarqalishi hamda bemorning umumiy ahvolini keskin og'irlashtirishi mumkin. Flegmonalarning kelib chiqishida ko'pincha odontogen infeksiya, ya'ni kariyes va uning asoratlari, periodontit, periostit, tish ildizi atrofidagi yallig'lanish jarayonlari hamda tishlarni olib tashlashdan keyingi infeksion asoratlar muhim o'rin tutadi.

Yuz-jag' sohasi anatomik jihatdan qon tomirlari, limfa yo'llari, nervlar va turli hujayraviy bo'shliqlarga boy bo'lganligi sababli yiringli infeksiya tez tarqalish xususiyatiga ega. Yallig'lanish jarayoni jag'osti, tilosti, iyakosti, chakka, qanot-jag' va boshqa anatomik bo'shliqlarga tarqalib, og'ir mahalliy hamda umumiy asoratlarni yuzaga keltirishi mumkin. Kasallikda bemorlarda og'riq, shish, terining qizarishi, og'iz ochilishining cheklanishi, yutish va nutq faoliyatining qiyinlashishi, tana haroratining ko'tarilishi hamda umumiy intoksikatsiya belgilari kuzatiladi.

Yuz-jag' flegmonalarini erta aniqlash, infeksiya manbasini to'g'ri baholash va o'z vaqtida kompleks davolash muhim klinik ahamiyatga ega. Davolashning kechiktirilishi yallig'lanish jarayonining bo'yin va ko'ks oralig'iga tarqalishi, sepsis, nafas yo'llarining siqilishi kabi hayot uchun xavfli asoratlarga sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli yuz-jag' flegmonalarining etiologiyasi, patogenezi, klinik belgilari, diagnostikasi, davolash va profilaktika usullarini o'rganish zamonaviy stomatologiya hamda yuz-jag' jarrohligining dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.Yuz-jag' flegmonalari ko'pincha tish va uning atrofidagi to'qimalarda rivojlangan infeksiyaning yumshoq to'qimalarga tarqalishi natijasida yuzaga keladi. Kasallikning rivojlanishiga organizm immunitetining

© 2026lobal Health and Modern Medicine: Innovations and Perspectives. All Rights Reserved.

pasayishi, surunkali infeksiya o‘choqlari va og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenasiga yetarlicha rioya qilmaslik ham ta’sir ko‘rsatadi.

Flegmonada yallig‘lanish jarayoni aniq chegaralanmagan bo‘lib, atrofdagi to‘qimalarga tez tarqaladi. Bemorning yuzida shish, og‘riq, terining qizarishi, tana haroratining ko‘tarilishi, og‘iz ochilishining qiyinlashishi va umumiy holsizlik kuzatilishi mumkin. Tashxis klinik ko‘rik, laborator tekshiruvlar va zaruratga qarab instrumental usullar asosida qo‘yiladi.Davolashda asosiy maqsad yiringli o‘choqni bartaraf etish va infeksiya tarqalishini to‘xtatishdir. Buning uchun jarrohlik yo‘li bilan yiringli bo‘shliq ochilib, drenaj qilinadi. Shuningdek, antibiotiklar, yallig‘lanishga qarshi va umumiy holatni yaxshilovchi davolash usullari qo‘llaniladi.

Yuz-jag‘ flegmonalari o‘z vaqtida davolanmasa, og‘ir va hayot uchun xavfli asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Shu sababli kasallikni erta aniqlash, to‘g‘ri tashxis qo‘yish va kompleks davolash muhim ahamiyatga ega. Og‘iz bo‘shlig‘i gigiyenasiga rioya qilish va stomatologik kasalliklarni o‘z vaqtida davolash flegmonalarning oldini olishda muhim hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azimov M.I. Jarrohlik stomatologiyasi propedevtikasi. - Toshkent: O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi, 2009.
2. Rahimov Z.K., Pulatova Sh.K. Yuz-jag‘ jarrohligi. O‘quv-uslubiy majmua, 2023.
3. Turakhanov S.V., Tufliev A.A. Yuz-jag‘ jarrohligi. - Toshkent: Toshkent davlat tibbiyot universiteti, 2026.

© 2026lobal Health and Modern Medicine: Innovations and Perspectives. All Rights Reserved.